

Helsedirektoratet
Postboks 220 Skøyen
0213 OSLO

Deres ref

Vår ref
20/4110-47

Dato
29. april 2021

Tillegg til tildelingsbrev nr. 21 - Oppfølging av Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020-2025

Det vises til Helse- og omsorgsdepartementets tildelingsbrev for 2021 til Helsedirektoratet. I tildelingsbrevet står det under Kap. 765 post 21:

"Helsedirektoratet skal nytte minst: 2,5 mill. kroner til arbeidet med oppfølging av Handlingsplanen for forebygging av selvmord, herunder etablering og drift av nasjonalt forum for selvmordsforebygging. Inntil 0,5 mill. kroner av bevilgningen kan benyttes til oppfølging av Joint Action Suicide." Videre står det under oppdrag TB2021-45: "Helsedirektoratet skal følge opp tiltak på helsemyndighetenes områder i Handlingsplan for forebygging av selvmord 2020-2025. HOD vil presisere dette nærmere i dialog med Helsedirektoratet (...)."

Det vises også til dialog om tiltakene i flere møter. Helse- og omsorgsdepartementet er kjent med at arbeidet med flere tiltak allerede er igangsatt. Handlingsplanen er regjeringens plan, og noen av tiltakene følges opp av Helse- og omsorgsdepartementet og av andre departementer.

Dette brevet er en konkretisering av oppdrag TB2021-45, og vi vil med dette presisere hvilke tiltak Helsedirektoratet har ansvar for, samt gi føring for prioritering av gjennomføring av tiltak innværende år. Helsedirektoratet kan etter egen vurdering ved behov involvere andre i utføring av tiltakene.

Helsedirektoratet har hovedansvar for følgende tiltak (nummereringen refererer til rekkefølge i planen, stikkord sier kort hva tiltakene handler om):

Under mål 1: Systematikk og helhet i det selvmordsforebyggende arbeidet

1. Visuell oversikt over det selvmordsforebyggende arbeidet i Norge
3. Nytt nasjonal forum for selvmordsforebygging

Under mål 2: Trygg kommunikasjon om selvmord

- 4. Folkeopplysningskampanjer
- 12. Hjelpetelefoner - opplæring
- 13. Hjelpetelefoner – samordning

Under mål 4: God hjelp og gode behandlingsforløp for mennesker i selvmordsrisiko

- 20. Livskrisetilbud
- 21. Veiledende materiell for kommuner
- 27. Digitale mestringsverktøy
- 28. Nasjonal retningslinje for selvmordsforebygging i PHV/TSB
- 36. Akuttmedisinsk kjede for personer i selvmordsfare
- 37. Beslutningsverktøy i AMK/LVS
- 38. Kurs AMK/LVS
- 39. Barn som pårørende
- 40. Pårørende som ressurs i selvmordsforebygging
- 41. Pårørendeveileder – del om selvmord

Under mål 5: Umiddelbar og langvarig oppfølging av etterlatte etter selvmord

- 44. og 45. om etterlatte etter selvmord

Under mål 6: Bedre forekomsttall, økt forskning, kunnskap og kompetanse om selvmordsforebygging

- 56. Kompetanse i tjenestene om selvskading og selvmordsforebygging
- 61. Oversette materiell til nord-, sør- og lulesamisk

Helsedirektoratet er medansvarlig for følgende tiltak:

- 7. Styrke informasjon til barn og unge om forebygging av selvmord og trygg nettbruk.
- 8. Styrke informasjon til foreldre og barn om unges eksponering for skadelig innhold.
- 10. Gjøre nettressurs om selvmordsforebygging kjent for skoler.

Helsedirektoratet kan også bli involvert i tiltakene 29-35 + 57-58 som gjelder tjenestene, sammen med de regionale helseforetakene (RHFene).

Folkehelseinstituttet forsker nå på betydningen av helse- og velferdstjenestene i oppfølgingen av etterlatte ved selvmord, og er aktuell samarbeidspart for tiltak om etterlatte.

Når det gjelder tiltak knyttet til obduksjoner og om samarbeidsmodell for optimal arbeidsdeling mellom Nasjonalt senter for selvmordsforskning og -forebygging (NSSF) og Folkehelseinstituttet for å sikre ny kunnskap og spredning av denne kunnskapen i det selvmordsforebyggende arbeidet under mål 6, er ansvarsforhold ikke ferdig vurdert, og vi vil måtte komme tilbake til dette.

Det er flere tiltak i planen som tilligger sentre som Helsedirektoratet følger opp. Vi ber om at direktoratet på vanlig måte følger opp at disse tiltakene blir utført.

Helsedirektoratet kan bli/har blitt involvert i tiltakene om alkoholstrategien (17), Rask psykisk helsehjelp (23), helsestasjons- og skolehelsetjenesten – digitalt tilgjengelig (24), forebyggende hjemmebesøk – eldre (25), fastleger – verktøy alkoholproblemer (26) og veileder innsatte – helse (42) i andre sammenhenger.

Prioritering

Alle tiltak skal gjennomføres i planperioden. Flere tiltak i gang. Noen tiltak må prioriteres å starte opp i år, dette inkluderer tiltak som har finansiering i Prop. 1 S (2020–2021)/Tildelingsbrevet for 2021.

Av tiltakene som Helsedirektoratet har hovedansvar for, må følgende tiltak prioriteres å igangsettes; tiltak 3 om forumet og tiltak 4 om folkeopplysningskampanjer. Det bes videre om at arbeid rettet mot pårørende og etterlatte startes (tiltak 39, 40, 41, 44, 45). Dette gjelder også tiltak 61 om å oversette materiell til nord-, sør- og lulesamisk.

Vi vil komme tilbake til endringer i prioriteringslisten dersom bevilgninger i årets reviderte nasjonalbudsjett skulle tilsi dette.

Rapportering

Det bes om en årlig rapportering som kan publiseres en gang årlig. Tidspunkt for dette til være 3 uker innen 10. september, årsdagen for utgivelse og den internasjonale verdensdagen for selvmordsforebygging. Det bes også om en kortfattet "mellomrapportering" i februar hvert år (fra og med 2022).

Det gjøres oppmerksom på at det vil kunne oppstå behov for å gjøre endringer i ansvarsforhold underveis i planperioden. Departementet vil ha løpende kontakt med direktoratet om dette og andre temaer, som f.eks. prioriteringsrekkefølge.

Med hilsen

Petter Øgar (e.f.)
ekspedisjonssjef

Anne Gitte Hertzberg
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Riksrevisjonen